

La rehabilitació d'alguns edificis crea polèmica pel gran deteriorament que presenten

Aquesta casa és una ruïna

El patrimoni arquitectònic de la ciutat de València es troba en unes condicions de conservació prou dolentes; edificis de gran valor artístic es troben descuidats i abandonats i les inversions necessàries per rehabilitar-los seran molt grans.

Façana del monestir de Sant Miquel dels Reis recobert com quan va ser utilitzat com a presó.

RAFA GIL

La reconstrucció-rehabilitació d'edificis a la ciutat de València ha tornat a l'actualitat de mans del nou regidor de Cultura, Vicent González Lizondo (Unió Valenciana), que està fent un estudi exhaustiu de la situació en què es troba actualment el patrimoni arquitectònic de la ciutat. L'objectiu d'aquest estudi és avaluar les condicions de conservació dels edificis i si podrien rehabilitar-se o no per recuperar-los perquè passen a formar part del concert monumental de la ciutat de València.

Els edificis que s'estan examinant són principalment el monestir de Sant Miquel dels Reis, el Palau de l'Exposició, el Balneari de l'Albereda, l'edifici situat al número 1 del carrer Eixarchs i l'antic xalet

de l'escriptor Vicente Blasco Ibáñez del qual actualment ja no queda res.

Les inversions necessàries per dur a terme els projectes de reconstrucció són molt elevades i hi ha ocasions on no està realment prou comprovada la importància de l'edifici per invertir en la seua reconstrucció.

Per a Rafael Martínez, un dels quatre arquitectes que van fer el projecte de reconstrucció del monestir de Sant Miquel dels Reis, "qualsevol edifici que tinga una arquitectura interessant, representativa des del punt de vista històric o arquitectònic, val la pena la seua conservació".

Martínez considera important, quan l'edifici és totalment irrecuperable, "utilitzar el germen de l'edifici existent com a ampliació, reconstrucció i readaptació tenint

en compte només l'interès de l'edifici en si, sense veure els diners que costa o les pèssimes condicions de conservació en què es puga trobar".

Però el que Martínez lamenta és que "moltes vegades la voluntat política de qui ha de decidir quins edificis han de ser restaurats o no, està per damunt del valor arquitectònic de la construcció".

Per als responsables d'Esquerra Unida del País Valencià (EUPV) a l'Ajuntament de València "és necessària" la conservació i rehabilitació d'edificis "però sense permetre que siga una cortina de fum per no desenvolupar i restaurar el centre històric en conjunt". Per a aquesta coalició, per saber si un edifici ha de ser restaurat o no cal avaluar diversos factors, principalment "els diners que costarà l'operació, la im-

A l'esquerra, façana del balneari de l'Albereda; al centre, vidrieres trencades al Palau de l'Exposició; a la dreta, restes del xalet de Blasco Ibáñez abans de ser enderrocat totalment.

RAFA GIL

portància de la construcció i l'ús que es farà de l'edifici".

El cas del xalet de Blasco Ibáñez és el que més polèmica genera, ja que molts veuen que en aquesta ocasió les intencions polítiques predominen per sobre de les valoracions arquitectòniques, ja que es vol tornar a construir un edifici del qual actualment no queda res, després de ser enderrocat totalment fa cinc anys per ordre de l'ajuntament, i les característiques inicials de la construcció no tenien un destacable valor arquitectònic. L'edifici, situat a la Malva-rosa, era un bloc cúbic amb un pòrtic i una galeria a la façana principal i decorada amb greques, requadres, palmetes i degollats, però caracteritzada sempre per una gran senzillesa.

Per a l'arquitecte Rafael Martínez "les connotacions afectives cap a aquest personatge i la seua importància a València es valoren per sobre de la qualitat artística de l'edifici".

Per a Esquerra Unida l'intent de recuperació d'un edifici que "ja no existeix i que tampoc era molt important pel que feia a les seues característiques arquitectòniques és un intent d'apropiació, per part d'Unió Valenciana, de la ideologia del blasquisme". Aquest representant de la coalició considera més important "treballar en edificis de millor nivell arquitectònic i amb millors condicions de conservació que tornar a fer el xalet de Blasco Ibáñez".

La restauració del monestir de Sant Miquel dels Reis, una obra arquitectònica valenciana tan important com desconeguda, és un dels projectes més ambiciosos, tant per les dimensions de l'edifici com per les grans inversions que seran necessàries, ja que es troba molt deteriorat

perquè s'ha utilitzat al llarg de gairebé un segle com a presó i perquè durant els últims anys s'ha emprat com a magatzem de mobles i utensilis procedents d'embargaments.

Una manera de reduir els costos de les obres és, segons González Lizondo, la utilització de joves aprendents de curssets de l'INEM, per tal que la mà d'obra isca gratis.

L'arquitecte Rafael Martínez mostra les seues reserves per aquest projecte, ja que considera que "no es pot deixar en mans inexpertes un edifici amb característiques tan excepcionals". Martínez considera que la tria de gent que està aprenent o que es troba desocupada només per estalviar diners pot arribar a ser perillós.

El PSOE qualifica de "molt positiva" l'experiència de les escoles taller per ser "una eina de treball que, encara que és lenta, estalvia molts diners a la ciutat".

Martínez creu que la feina de l'escola taller hauria de limitar-se a "ajudar i aprendre un ofici que molt poca gent fa actualment, però sempre sota la direcció d'un equip de professionals de sòlid prestigi i d'una empresa constructora que dispose de tots els mitjans tècnics actuals i que tinga una solvència demostrada".

Feliciano Albadalejo (EUPV), malgrat que considera una bona idea la pràctica dels alumnes sobre matèria viva, coincideix amb l'arquitecte en el perill que representaria "deixar els joves sota una direcció que no garantirà la professionalitat dels responsables".

El balneari de l'Albereda, un altre edifici que es vol rehabilitar, va funcionar per a banys d'aigües termals fins a 1981 i ara es vol tornar a obrir per al mateix ús, ja

que les aigües contenen sals minerals beneficoses per a la salut. Unió Valenciana vol, per finançar les obres, convocar un concurs "per adjudicar la rehabilitació de l'edifici a l'empresa que s'encarregue després de l'explotació del Balneari". Els costos de l'operació, que en principi es pensava que oscil·larien entre 250 i 300 milions de pessetes, podrien veure's superats a causa del gran deteriorament en què es troba la construcció.

L'edifici situat al número 1 del carrer Eixarchs, sostingut actualment per bastides per evitar-ne l'ensorrament, s'enderrocarà totalment, ja que el seu estat actual impedeix la rehabilitació fins i tot de la façana, única part que en principi es pensava que es podria recuperar.

González Lizondo havia proposat enderrocar l'edifici i construir un altre de nova planta, semblant als palaus del segle xv que hi ha al mateix carrer Eixarchs, però al final s'ha optat per reconstruir fidelment l'edifici. L'empresa CLEOP, que havia signat un conveni amb l'ajuntament, serà l'encarregada de fer les obres.

El Palau de l'Exposició, que també es vol reconstruir, és un dels que en millors condicions de conservació es troba, encara que els costos de la rehabilitació poden ser molt elevats, ja que gran part de la seua riquesa ornamental s'ha perdut. Els treballs en aquest edifici estan patrocinats per l'empresa Valenciana de Cementos, i es calcula que només per apuntalar la construcció seran necessaris més de 200 milions de pessetes, quantitat que restarà àmpliament superada pel cost total de l'operació de rehabilitació.

Maribel López